

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ЗНАНЬ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В сучасних умовах ведення економічної діяльності інтелектуальний капітал та знання підприємств є джерелом збереження їх конкурентних переваг. Очевидно, що процес управління знаннями на підприємстві, в першу чергу, має базуватися на ефективному перетворенні інноваційних розробок у грошовий еквівалент, тобто комерціалізації об'єктів його інтелектуальної власності (ОІВ). Для виявлення чинників успішного управління знаннями розглянемо більш детально підходи науковців до управління комерціалізацією знань організацій та підприємств. Результати аналізу подано у табл. 1.

Таблиця 1. – Підходи до комерціалізації знань.

Автори	Сутність підходу	Рекомендації щодо застосування
Ілляшено С.М. [1, с.86].	У вигляді укрупненої блок-схеми представлений алгоритм вибору раціональної структури інноваційного процесу. Складається із 7 основних етапів (1й – аналіз потенціалу розвитку... 7й – остаточний відбір інноваційних проектів).	Вимагає чіткого дотримання алгоритму дій.
Олефіренко О.М. [2, с. 180].	Процес комерціалізації складається з 3х етапів (оцінка та обрання ідей інноваційних розробок, пошук та формування джерел фінансування, виробництво інноваційної продукції).	Більшою мірою ілюструє процес комерціалізації інновацій на підприємстві в цілому.
Косцик Р.С. [3, с. 152].	Підхід передбачає 12 етапів, початковим етапом є збір інформації, необхідної для процесу комерціалізації, останнім етапом є оцінювання економічної ефективності.	Застосовується для комерціалізації інноваційної продукції промислових підприємств.
Ковтуненко Ю.В. [4, с. 314].	Процес складається з 5 етапів (1-й – оцінка та відбір інноваційних продуктів... 5-й – реалізація інноваційної продукції).	Схема слугує для розуміння процесу комерціалізації інновацій на підприємстві в цілому.

Автори	Сутність підходу	Рекомендації щодо застосування
Кузьмін О.Є. [5, с. 7].	Описана модель вибору методів комерціалізації інновацій (визначення можливостей ресурсного забезпечення підприємства, вибір форми комерціалізації, вибір пріоритетних методів комерціалізації).	Слугує як базова схема для вибору методів комерціалізації інновацій.
Ворона Т.Ю. [6, с. 2].	Описаний механізм комерціалізації інноваційних розробок ВНЗ із застосуванням Центру інноваційних технологій.	Схема дає уявлення щодо можливих джерел залучення технологічних та продуктових інновацій у випадку, якщо підприємство має на меті купувати їх ззовні.
Комеліна А.А. [7, с. 91].	Описані основні способи комерціалізації та види договорів за якими можна комерціалізувати ОІВ.	Доцільно використовувати для визначення способу трансферу технологій.

Загалом, у розглянутих підходах авторами наведений детальний опис процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в які втілені знання в організаціях. Підходи різняться між собою як за кількістю етапів (загальні чи більш розширені схеми), так і за масштабністю з якою автори розглядають процес комерціалізації ОІВ на підприємстві (включення етапів, пов'язаних із аналізом доцільності продукування технологій та інновацій, їх ефективності, потенційних ринків збуту тощо, або ж більш загальні схеми, що включають типовий перелік необхідних загальних дій).

За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок, що процес управління знаннями в організації повинен мати системний характер та базуватися на ґрунтовному аналізі багатьох чинників. Слід зазначити, що для успішного управління знаннями необхідно:

- 1) Оцінити потенціал підприємства щодо генерації знань самостійно або ж його здатності щодо впровадження нових, сторонніх розробок чи технологій;
- 2) Врахувати зовнішні та внутрішні умови (фактори впливу);
- 3) Виявити у яких саме видах знань існує необхідність на підприємстві;
- 4) Оцінити потенційну можливість щодо комерціалізації (у випадку самостійного продукування знань чи технологій);
- 5) Створити механізм відбору ОІВ для комерціалізації.

Таким чином, процес управління знаннями на промисловому підприємстві має базуватися на розробці чіткого алгоритму дій щодо комерціалізації об'єктів його інтелектуальної власності та має включати аналіз потенціалу підприємства, оцінку можливих сценаріїв дій щодо комерціалізації технологій та інновацій, а також доцільності та економічної ефективності процесу комерціалізації ОІВ підприємства в цілому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ілляшенко С.М. Інноваційний розвиток: маркетинг і менеджмент знань: монографія / С.М. Ілляшенко. – Суми: ТОВ «Діса плюс», 2016. – 192 с.
2. Олефіренко О.М. Комерціалізація інновацій як об'єктивний чинник ефективного функціонування промислового підприємства / О.М. Олефіренко // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2016. – № 5(05). – С. 179-183.
3. Косцик Р.С. Етапи процесу комерціалізації інноваційної продукції промислових підприємств / Р.С. Косцик // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2012. – №4. – С. 150-154.
4. Ковтуненко Ю.В. Особливості організації процесу комерціалізації інноваційних розробок високотехнологічних підприємств / Ю.В. Ковтуненко // Праці Одеського політехнічного університету. – 2012. – №2(39) – С. 313-317.
5. Кузьмін О.Є. Вибір методів комерціалізації інноваційної продукції підприємств / О.Є. Кузьмін, Р.С. Косцик // Економіка та держава. – 2013. – №9. – С. 6-8.
6. Ворона Т.Ю. Вдосконалення механізму комерціалізації інноваційних розробок ВНЗ України [Електронний ресурс]. 2012. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6785/2/Vorona.pdf>.
7. Комеліна А.А. Сучасні канали та способи комерціалізації інноваційних технологій / А.А. Комеліна // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – №1(Ч.2). – С. 90-94.

Рот-Серв Є.В. Порівняльний аналіз підходів до комерціалізації знань на промислових підприємствах / Є.В. Рот-Серв // Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Фінанси, аудит та соціальна економіка: аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток». (м. Львів, 28-29 липня 2017 року). / ГО «Львівська економічна фундація». – Львів: ЛЕФ, 2017. – С. 62-64.